Мәсәлән, Авыр булды аннан аерылу,
Ни әйтсәң дә күңел – күңел шул!
Авыр булды миңа *аерылу,*
Рәхәт булыр кайткач *күрешү*. *(М. Җәлил)*

Кайвакыт антонимнардан ирония, юмор, сатира тудыру өчен кулланалар:

Икенче көн ни күрәм?!
Бер *елыйм* да бер *көләм*.
Урам тулы хатын-кыз,
Бар да ертык юбкадан. *(М. Җәлил)*

Кулланылган әдәбият

1. Әхтәмов М.Х. Башкорт теленең антонимнары//Башкортстан укытучысы. – 1972. – №4 (башкорт телендә).

2. Әхтәмов М.Х. башкорт теленең антонимнар сүзлеге. – Уфа:Башкортстан кит. нәшр.. 1987 (башкот телендә).

3. Усубалиев Б.Ш. Антонимы в киргизском языке: автореф. дисс. канд. филол. наук. – Фрунзе, 1982.

4. Ханбикова Ш.С. Антонимичные значения в слове (энантиосемия) // Лексика и стилистика татарского языка. – Казань, 1982.

5. Шукуров Р. Антонимы узбекского языка. – Ташкент: Фан, 1977.

СҮЗЛЕКНЕ КУЛЛАНУЧЫЛАР ИГЪТИБАРЫНА

Сүзлекнең составы

1. Сүзлек, нигездә, төрле тамырдан булган антонимнардан *(ак – кара, бар – юк, җитез – сүлпән, килү – китү, матур – ямьсез, көньяк – төньяк)* тора. Аның составында шулай ук тамырдаш антонимнар *(кызык – кызганыч, оту – оттыру, очып килү – очып китү, сусыл – сусыз, сабырлык – сабырсызлык, сөю – сөелү, хак – нахак, эшчән – эшлексез)* бар.

2. Сүзлектә антонимик (капма-каршы) мәгънәгә ия булган сүзләр төрле сүз төркемнәреннән алынды.

3. Сүзлеккә телебездә актив кулланылышта булган антоним парлар белән рәттән аз санда булса да антоним алынма сүзләр *(пассив – актив, фронт – тыл)* алынды.

Сүзлекнең төзелеше

1. Сүзлекнең төп һәм күләмле өлешен сүзлек корпусы тәшкил итә.

2. Сүзлек корпусы сүзлек статьяларыннан тора.

3. Сүзлек статьяларының башында торган антоним парлар калын хәрефләр белән билгеләнде һәм җәяләр эчендә нинди сүз төркеменә караган булулары күрсәтелде. Антоним парлар (ишләр) алфавит тәртибендә вертикаль юнәлештә урнаштырыла:

аз (рәв.) – **күп** (рәв.)
азаю (ф.) – **күбәю** (ф.)
ахыр (ис.) – **баш** (ис.)
зарарлы (сыйф.) – **файдалы** (сыйф.)
шатлык (ис.) – **кайгы** (ис.) һ.б.